

Bečka deklaracija europskih vlasnika šuma o novoj Strategiji EU za šume za 2030.

Održivo gospodarenje europskim šumama globalni je primjer uspjeha. Europske šume pružaju raznolik spektar usluga ekosustava za društvo, okoliš i gospodarstvo. Nadalje, oni su bitan čimbenik za bioekonomiju kao ključni element u borbi protiv klimatskih promjena.

Europska komisija je 16. srpnja predstavila novu EU strategiju za šume za 2030. U Strategiji se prijedlozi država članica i Europskog parlamenta samo djelomično i nepotpuno odražavaju. Osim toga, potrebe i očekivanja 16 milijuna vlasnika šuma u velikoj su mjeri zanemarene. Međutim, veliki izazovi s kojima se društvo suočava, poput globalne krize klime i biološke raznolikosti, mogu se prevladati samo u suradnji s njima.

Strategija EU-a za šume do 2030. značajno mijenja trenutnu ravnotežu između društveno-ekonomskih i ekoloških funkcija multifunkcionalnog šumarstva, krećući se prema gotovo isključivom širenju ekoloških problema, dok se čini da se ekonomski aspekti u biti zanemaruju, ugrožavajući dugoročnu održivost europskih šuma i šumarstvo. Kao rezultat namjeravanih radnji, uloga šuma kao izvora prihoda mnogih vlasnika šuma izgubit će svoju vrijednost. Stoga se moraju uspostaviti novi politički pristupi koji od početka uključuju vlasnike i upravitelje šuma, a ravnopravne su u provedbu strategije i sve povezane procese.

Kao predstavnici europskih vlasnika te upravitelja šuma, pozivamo da se sljedeće točke valjano razmotre kao preduvjeti provedbe svih daljnjih koraka Strategije EU za šume do 2030:

1) Uvažavanje činjenica

Svojim radom predani smo zaštiti klime i biološke raznolikosti. Europska šumska površina od 1990. povećala se za 14 milijuna hektara, dok su se zalihe drvene mase povećale za 8.3 milijarde kubičnih metara. Također, poboljšala se i većina parametara važnih za bioraznolikost. Uspoređujući brojeve i podatke mnogih drugih sektora i korištenja zemljišta, mi, europski vlasnici te upravitelji šuma, o svom trošku, postigli smo značajan napredak.

Dosadašnja društvena, ekološka te ekonomska postignuća vlasnika i upravitelja šuma moraju se uzeti u obzir. Ne želimo biti spriječeni u provedbi održivog gospodarenja šumama koristeći našu bogatu stručnost, pa nas stoga diskriminiraju dodatna birokracija, nepotrebna ograničenja i jednodimenzionalna ograničenja.

2) Zalaganje za stvarnu zaštitu klime

Klimatskim promjenama mora se suprotstaviti udaljavanjem od neobnovljivih izvora energije kao što su nafta, ugljen te plin. Potrebno je provesti energetska transformaciju prema obnovljivim izvorima energije te ubrzati prijelaz do bioekonomije. S obnovljivim izvorom energije, kao što je drvo, šume Europske Unije predstavljaju temelj na kojem se ti ciljevi mogu izgraditi. Stoga, aktivno, održivo gospodarenje se treba prepoznati kao ključna komponenta

za provedbu EU Strategije za šume. Izdvajanje šumskih područja i ograničavanje aktivnosti gospodarenja šumama može samo kratkoročno i ograničeno doprinijeti rješavanju klimatske krize i krize biološke raznolikosti, a temeljiti će se samo na ugovornom očuvanju prirode.

Kako bi se podržao proboj u sveobuhvatnoj bioekonomiji, potrebno je osigurati buduće korištenje velikog potencijala šuma. Održiva proizvodnja drvnih proizvoda ne smije se sputavati jer se nalazimo u globalnoj konkurenciji, a takve bi radnje ograničile i brojne druge šumarske usluge.

3) Nagrađivanje učinka

Naši šumski ekosustavi društvu pružaju društvu niz raznih usluga. Oni nisu samo popularno rekreacijsko područje, već nude i zaštitu od prirodnih opasnosti, filtriraju zrak i vodu te opskrbljuju izuzetnu sirovinu-drvo. Zbog klimatske krize, besplatno pružanje svih potrebnih usluga ekosustava postaje sve teže.

Ako društvo od nas zahtijeva posebne usluge ekosustava, to mora biti nagrađeno s financijskom naknadom. Regulatorne direktive trebale bi biti samo iznimka, dok ugovorna rješenja moraju imati prioritet. Potpuna naknada za nastali gubitak imovine i prihoda mora se osigurati odgovarajućim financijskim alatima.

4) Uzimanje stručnosti u obzir

Gospodarenje šumama u Europi karakterizirano je visokom profesionalnom kompetencijom, vođenom znanjem i iskustvom koje se prenosi generacijama, kao i velikom raznolikosti staništa i šumskih ekosustava. Šumarska politika država članica već desetljećima uzima u obzir regionalne, društvene i tehničke preduvjete te vrijednost šuma za njihove upravitelje, okoliš i stanovništvo.

Stoga se zaključci Vijeća od 11. studenog i 15. travnja 2019. moraju uključiti u sve buduće aktivnosti vezane uz Strategiju EU za šume. Osobito je važno, prilikom rada na budućim pravnim aktima, propisima i drugim mjerama koje imaju izravan utjecaj na gospodarenje šuma, uzeti u obzir tehničku sposobnost i terensko iskustvo koje mi, vlasnici šuma, upravitelji te naše organizaciji imamo. To se posebno odnosi na trenutno oblikovanje političkih procesa koji proizlaze iz Strategije EU za šume.

5) Stvaranje šuma prikladnih za budućnost

Gledajući s ekonomske, socijalne i ekološke perspektive, šume prilagođene klimi te klimatskim promjenama esencijalne su za budućnost europskog društva. U tom procesu europski privatni šumovlasnici važan su element jer nose odgovornost aktivnog upravljanja gospodarskom i ekološkom transformacijom koja će uslijediti. Da bi se to omogućilo, potreban je odgovarajući pravni okvir, financijska potpora i osiguravanje mogućnosti ostvarivanja ekonomskog prihoda od vlastite imovine. Isto je navedeno i u Povelji o temeljnim pravima Europske unije.

Kao privatni šumovlasnici, spremni smo, svakodnevnom predanošću i marljivim radom, negovati šume za budućnost i generacije koje će uslijediti. Međutim, to znači da nam mora biti priznato pravo korištenja i slobodnog raspolaganja svojom imovinom kako bi mogli obavljati svoj posao.

6) Jačanje dokazanih sustava

Unatoč stalnim učincima klimatskih promjena, europske šume su u dobrom stanju te kontinuirano napreduju, što su potvrdili i međunarodni i nacionalni sustavi praćenja i izvješćivanja o šumama. Takvo stanje je rezultat održivog gospodarenja šumama, međugeneracijskog razmišljanja, kao i dokazane stručnosti vlasnika i upravitelja šuma u pogledu razumijevanja složenosti šumskih ekosustava. Svaki daljnji razvoj mora se temeljiti na svim deklaracijama i odlukama unutar procesa Forest Europe (bivši MCPFE) koje su do sada odobrene i potpisane.

Održivo aktivno upravljanje šumama, kako je definirano u procesu Forest Europe mora i dalje biti zajednička nit koja prolazi kroz sve predviđene pristupe kako bi se u budućnosti mogle savladati raznovrsne i višenamjenske funkcije šuma.

7) Poštivanje kompetencija

Šume u Europskoj Uniji jednako su raznolike kao i njihove regije i lokacije. Političku odgovornost i nadležnost za ove šume i uključene građane imaju države članice, koje bi također trebale donositi sve odluke vezane za šume u skladu s postojećim nacionalnim zakonodavstvom i na temelju regionalne i lokalne tehničke stručnosti.

Politika EU-a zasnovana na šumama nedvojbeno je podložna načelu supsidijarnosti. Potrebno je poštivati nadležnosti država članica u ovom području i propisno provoditi načelo supsidijarnosti, ali ne samo u pisanom obliku. To je jedini način da EU ispuni svoj moto "Ujedinjeni u različitosti".

Ovu deklaraciju potvrdili su sudionici europske konferencije vlasnika šuma o Novoj šumskoj strategiji EU za 2030., održane u Beču 4. listopada 2021.

Zemlje sudionice:

Austrija // Hrvatska // Češka // Estonija // Finska // Francuska // Njemačka // Mađarska // Latvija // Litva // Norveška // Poljska // Rumunjska // Slovenija // Španjolska // Švedska

Sudjelujuće EU organizacije:

CEPF - Confederation of European Forest Owners

COPA-COGECA - European Farmers and Agri-Cooperatives

ELO - European Landowners' Organization

EUSTAFOR - European State Forest Association

FECOF - European Federation of Forest-Owning Communities

USSE - Union of Foresters of Southern Europe